

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általános katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyesljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:

Egészévre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona.
Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik minden ked. en. ü. p. csütörtökön és szombaton este.

Szerkesztőség: Jókai-utca 10.

Kiadóhivatal: DEBRECZENYI GYULA KÖNYVNYOMDÁJA (Iskola-utca 4. sz.)

Szell Kálmán és a néppárt.

(R.) Szomoru beszéd hangzott el a minap az országház üvegfedelei alatt. Szivtelen beszéd, mely irgalmatlan ítéletet mondott. Homályos öblözetében a Háznak végigkongott, mint a lélekharang. Hűvös érzelem, talán aggály szállta meg a törvényhozókat e beszédre, de megtalálta a visszhangot is a Tiszagárda lelketlen riadójában. Nekik tett szert csak e beszéd. A komoly politikusok elgondolkoztak fölötté, mintha kihámozni akarták volna a jelenből a jövőt. Mert sokszor kis dolgok döntik el a haza sorsát és egy beszédnek magvából is nőhet méregfa, melynek átkos lesz minden gyümölcse. Ki méri meg egy beszédnek horderejét, mely Rubikon elé állítja tíz millió ember lelkiismeretbeli köteleit, a hazafi, a polgár köteleivel? Erre nem találjuk meg a feleletet a Tisza-Bánffy-gárda tetszésnyilvánításában. A mi száz embernek tetszik és millióknak nem — azt a dolgot gratulációkkal nem lehet agyonütni.

Ifj. Zichy János gróf a néppárt elnöke követelte az egyházipolitikai törvények revízióját. Ez a párt programjának egyik sarkalatos elve. Jelenben a

felekezeti nélkülség törvényét, mint legsérelmesebbet kívánta törölni. Feleletül Szell Kálmán miniszterelnök mondott egy szomoru beszédet a néppárt ellen. Elítélte, sőt kétségbevonta létjogát is. Megdöbbenést keltett e beszéd szerete az országban. Ha Bánffy vagy Tisza mondta volna el e beszédet, mosolyogva térnénk fölötté napirendre. Amde Szell Kálmán komoly ember, kinek szavait úgy vehetjük, a mint adva vannak. Akár párt-politikából, akár egyéni véleményéből kifolyólag mondta el beszédjét, bennünk megkövösült az a meggyőződés, hogy e hazában minden ember, minden párt, minden jött-ment megtalálja igazát — csak a katolikusok nem.

Magyarországon állig husz ember képviseli a katolicizmust a törvényhozásban. Már ez is szégyen. Csupán a néppárt áll a katolicizmus alapján. — Csupán e párt helyezkedett törekvéseiben arra a magaslatra, melyen minden pártnak, minden egyes törvényhozásnak állni kellene, hogy t. i. az állam törvényei az isteni törvények alapján hozassanak. Ha ez nem történik így, ellenkezésbe jön az isteni törvény az emberivel, a lelkiismeretbeli törvény az állammal, a polgár a hívő emberrel. Ennek logikus

következése a közérkölcsök züllése, az állami mindenhatóság iránt való respektus. Amde az államban a polgár nem hazafi; fél az államhatalomtól. És ha az az állam elveszi tőle hitét, úgy beáll a közromlás, melynek reakciója mindenha vörös zászló alatt követelte részét, nem a hazából, melyet már nem szeret, de a hatalomból, vagy a fehér kenyérből.

Mit követelt a néppárt ifjú elnöke? A felekezeti nélkülség megszüntetését. Kinek kell az a törvényháza? Zsidónak, protestánsnak, unitáriusnak? Egyiknek sem; csupán az államnak. Mily politikai vaczkor oly törvényt oktrojálni az országra, mely senkinek sem kell. — Mi érdeke lehet az államnak oly embereket tűrni meg a polgárság kebelében, kik hit nélkül, vallás nélkül élnek? A pogány római vallási türelmében minden istenséget elhelyezett Pantheonában, de a vallástalanságot törvényileg védeni csak a magyar politika képes. Ettől a pogány is visszariadt. Pedig csak mégis bölcsőbb politikusok intézték és szereztek Róma világhatalmát, mint a saját jogainkat megvédeni sem tudó magyar politikusok. . . . Miért emlegeti Szell, hogy a vallás és erkölcs védelmet talál e hazában, hogy az szükséges az államban?

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZÁJA.

Társadalmi szokások.

Írta: Üzv. Személyi Kálmáné.

(Folytatás.)

Benyt a gyógyterembe; a hol már együtt volt az egész társaság. Hallotta már, hogy az előkelő világ mély meghajlással szokta egymást üdvözölni. Tehát az első idegen előtt, kit az ajtó közelében ért, hirtelen mélyen meghajtja magát; ezt azonban olyan hevesen teszi, hogy a tulsó oldalon álló gyöngédtelentől megtaszítja. Jóvá teendő hibáját, sebtiben a sértett ur felé hajlana, miközben a szomszédban valakinek a lábára hág. Onnan bocsánatkéréssel visszarebben oly szerencsétlenül, hogy egy hölgynek ölébe esik. Nagy zavarában felugrik onnan s hajlongva a hölgy előtt, a tuloldal mellbe üt könyökével valakit. És így tovább-tovább, míg végre türelmét veszítve egy vendég, galléron ragadja s kidobja a gyógyterem ajtaján.

Ime már az üdvözlésnél is milyen szerencsétlenül járhat az, ki a társadalmi szokásokkal járhatlan. Kidobhatják az ember társaságából, ha nem is testileg, mint ama iskolamestert, hát erkölcsileg, amennyiben kimondják rá, hogy nem társaságba való ember.

Pedig mily sokféle a szokások magára a köszönrésre nézve is. Másképp köszönünk mi, más-

kép egy másik ország vagy világrész lakója és nemcsak nyelvre nézve, hanem taglejtés tekintetében is, melylyel a köszönést kísérik szoktuk. Nálunk a nő kezdi a köszönést, az angoloknál a férfi. A nő bicezent fejével vagy meghajtja magát, a férfi kalapot emel. Itt is kiténik, hogy a nő takarékosabb, viszont a férfi már köszönésével is több érdemet szerez a „hazai kalapos ipar“ pártolása ezimén. Nincs is nálunk olyan felirat, mint néhol Németország sétályein, mely így szól: „Itt nem szokás köszönni.“ De hiába, a német kényelmes és úgy látszik jobban is félti a kalapját.

Hátha még neki olyan köszönést kellene fogadnia, mint a hottentottáknál szokás, a kik köszönéskor heves ütlekezést visznek véghez, úgy, hogy ha az üdvözölt ruhát visel, azon a hottentotta zsirral bekent teste látható és elenyészethetetlen nyomokat hagy hátra. Vagy ha úgy kellene köszönnie, mint ama négernek, ki háromszor földhöz vágta magát, míg az üdvözlés formáit befejezi.

Már nálunk Európában finomabb a taglejtések, melyekkel a köszönést kísérik. Itt is nagy különbség van ugyan a köszönésben nemzetiség és éghajlat szerint. Az északi ember rövidebben, komolyabban köszön, a déli vidékben, az észak-európai csak „reggelt“ köszön, mi „jó reggelt“, az olasz „szép jó reggelt.“

Európában szokás a köszönéskor a kéz-

fogás, kécsók, csók. Az amerikai is kezét fog de már a kécsókért határozottan megveti a csuszó-mászó európai. Mit szólna akkor, ha tudná, mily sok árnyalata van nálunk a kézfogásnak, kécsókknak?!

Mit szólna hozzá a yankee. — ki az üdvözlésnél egyszerűen megrázza embertársa kezét, — ha meglátná azt a kifélezett karra való kézfogást, mely most nálunk az „előkelő világban“ honos? Jöjün meg-mo-olyogná s nem sejttem, hogy a ki közülünk a régi természetes módon nyújt kezét, arról tudva van mindiárt, hogy nem „társaságbeli.“

Bizony a yankee nehezen tudná erre a kifélezett karu kéznyújtásra alkalmazni az általános felfogást, hogy „a köszönés az egyén műveltségi fokának ismertető jele.“ De ha tovább élne köztünk, talán megtanulná még azt is, hogy itt nem szokás mindenkinek „egyenlő kalappal“ köszönni.

A drótosót apa felviszi fiát a Tatra tetejére, odamutat Magyarországra, aztán gyöngéden meg-löki magzatját s minden hosszabb utmutatás nélkül elengedi a világba. Hanem az „előkelő világbeli“ apa sokféle utbaigazítással engedheti csak fiát a nagy világba. A modern köszönési formákra nézve például ezen tanácsokkal szolgálhat fiának:

„9—10-ik rangosztálybelinek elég ha 25 foku szög alatt emelsz kalapot; 7-ik rangosz-

Mai lapunk 4 oldal.

Nem véli, hogy ezt legalább is fölösleges emlegetni, midőn törvény van a vallás-talanságra?

Miért fél Széll Kálmán annyira a néppárttól, hogy főministeri székéből szórja ellene villámaát? Kiskaliberű honatyáktól megszoktuk már, hogy sanda szemmel nézzék a néppárt kis csapatát; megszoktuk azt — beszéljenek ellene, sőt rágalmasszák. Ezek egyszerűen saját jövőjüket féltik a néppárttól; nagyon soknak mandátuma kerül majd néppárti kézre, s így nem csoda, ha gyökerestül szeretnék kiirtani a néppártot. Amde mi félni valója van Széll Kálmánnak, a komoly politikusnak, ki a lelkiismereti szabadság mellett oly nyíltan kardot rántott?

Nem véli, hogy a lelkiismereti szabadságról beszélni nem lehet, midőn oly törvények léteznek, melyek a legmélyben bántják a katolikusokra nézve? És ha a katolikusok megtámadott egyházuk védelmére egyesülnek, mily politikai gyengeség sugalja azt az eszmét, hogy ezen egyesülés veszélyes a hazára nézve? Vajjon a néppárt törekvéseiben talál hazaellenes, vagy másoknak ártó tendenciákat? Ha így volna — mutasson reá, ítélje el és a haza polgárai meg fogják érteni szavát. De veszélyesnek nevezni ama törekvést, mely követeli a vallás-talanság eltörlését, követeli a lelkiismereti szabadságot legsúlyosabban sértő egyházi politika törvények revízióját — ez legalább is pártpolitika. Széll Kálmán is belekerült az árba, mely viszi magával, s alakja el fog veszni itt, mint kicsiny elődeié. A katolikusok pedig tisztában lehetnek azzal, hogy a jelenlegi kormány-elnöktől sem várhatnak semmi jót. A néppárt tehát haladni fog saját erejéből mindaddig, míg czélját nem éri. És e czélt el fogja érni, mert erejét a menyből meríti.

tálybeli derégszög alatt köszöntsd; a 6-ik rangosztály előtt tompaszöggel vedd le a czilindered, 1—2 rangosztály előtt félkört irsz le a czilinderrel, 3-ik osztály előtt akár a földre veheted magad, mert nem lehet tudni, hogy mire jó.

Igaz, hogy hazai törvényeink nem ismernek el rangosztályokat, de annál inkább hazai szokásaink; végre is a fizetési osztályok rangfokozatokat képviselnek, mert ma ugy szokás mondani, hogy a „pénz beszél“, ma már nem az ősi magyar szokás járja, hogy születése szerint osztályozzák az embert, hanem a pénze szerint. Talán már jó Franciaországban is ki-zöklöket a szokásból lelki teltség, elméssége szerint értékelni az embert, az még éppen özőn-vizi szokás, hogy egyéni értéke, személyes bátorsága s munkája szerint osztályozzák.

Azért ama gondos apának előbb említett tanácsait ugyancsak helyeselni fogja mindenki, a ki a társaságban egy kis tanulmányt csinált. Példánl érdekes tanulmányt végezhet az elhelyezkedés, megszólítás és czimezgetés ügyében. Számtalan rémes kimentetű kanapőrt jegyzett már fel Klio ebben az ügyben és jaj annak, a ki az erre vonatkozó társadalmi szokásokat nem ismeri. Sőt még a góthai almanachot, meg a telekkönyvi adatokat is pontosan kell ismernie annak, a ki társaságban mozog, nehogy a kanapéra kerüljön egy nagyságos asszony, mikor a

Vissza, — átdolgozandó!

Kemény, farszótó tanácskozások után alkották meg a megyei törvényhatóságok az 1899. XV. t.-cz. értelmében a szabályrendeleteket a képviselőválasztási fuvardíjak megszabásáról és fölterjesztették jóváhagyás végett a belügyminiszterhez. A minisztertanács e szabályrendeleteket egytől-egygyig kifogásolta és átdolgozás végett visszaküldte a megyei törvényhatóságokhoz, de azonkívül bizonyos elveket is állapított meg, melyek szerint az átdolgozást végre kell hajtani. Ezen elvek nagyjában körvonalozva a következők:

1. A fuvardíj a helyi közlekedési és kereseti viszonyokhoz képest, a szokásos díjazásnak megfelelő olyan összegben állapítandó meg, hogy az — mint reális fuvarbér — egyrésztől a vesz-tegetést kizárja, másrésztől pedig a szükséges számú fuvarosok elfogadását minden egyes köz-ségben lehetővé tegye.

2. Mivel a fuvardíjak személyenkinti meg-állapításának a gyakorlatban esetleg lehetne az eredménye, hogy a fuvardíjakat — az 1899. XV. t.-cz. 7. §-ának utolsó bekezdésében foglalt rendelkezés ellenére — nem a fuvarosok, hanem az egyes választók kapják; mivel továbbá az esetleg fillérekben megállapított díjtételek az el-számolást szövevényessé tennék s a visszaélést megkönnyítenék: azért szükséges, hogy a fuvar-díj minden egyes községre nézve kerek összeg-ben (1., 2., 3. stb. korona) és meghatározott szá-mu (koecison kívül legalább három) választót szállító fuvaronkint legyen megállapítva. Kivé-tel az az eset, midőn valamely községben a meg-határozott létszámmal kevesebb választó van, vagy az illető községből kevesebb választó öhaj-t a szavazásban résztvenni.

Ha a fuvaros a meghatározott létszámmal több választót szállít, a szabályrendeletben fuva-ronkint pontosan megállapítandó, arányosan mér-sékelt díjfelemelésnek, ha kevesebbet szállít, meg-felelő díjleszállításnak van helye.

3. A szabályrendeletben az összes községek, a választási székelytől való kilométertávolság és a megállapított fuvardíjak pontos megjelölése mellett, választó kerületenkint betűrendben fel-sorolandók.

4. A szabályrendeletben határozottan intéz-kedni kell az iránt, hogy:

a) a fuvardíjak csakis azokra az esetekre

társaságban méltóságos asszony is van. (A tekinteteket nem is említem, mert ma mind nagyságos asszonyok vagyunk; azok is, akiknek nagyanyái talán sokkal fényesebb körülmények között tekintetes asszonyok voltak. A téns-és nemzete asszonyokat természetesen nem is említhetem, mert azok nem jönnek be a veudég-szobába, csak a mosókonyhába. A „nagyasszony“ czim pedig végkép letűnt.

Különbön nem jól használtam az imént a vendégszoba kifejezést, mert ma ezt nem szok-ták használni. Ma mindenki, a kinek legalább két szobája van, — salont tart. S az ilyen azt is tudja, hogy a beszédbe minél több idegen szót szokás keverni, mert a tiszta magyarságon megérzünk, hogy a beszélő nem az előkelő világhoz tartozik. Hogy mit beszél, abban a tekintetben a szokás nem szigorú, csak a „hogyan“-ra nézve vannak előírásai.

Általában a külső ember szerint szokás a társaságban eligazodni, azért a „társaságbeli“ ember sok gondot fordít külső megjelenésére. E tekintetben jó segítségnek vannak a szokásnak gyermekel: a közvélemény, az előélet, az illem, ruházkodás tekintetében pedig a szokás mak-ranczos gyermeke: a divat. E makacs gyermek a divat minduntalan beleszólt az anyaszokás hatáskörébe, mert a szokás az állhatatosság híve, a divat pedig szerte csapong és sokszor lefejezi a saját anyját.

vonatkornak, midőn az illető választókerületben szavazásra jogosult választó vagy vele egy ház-tartásban élő hozzátartozója fogadtatik föl a fu-varozásra;

b) a megállapított fuvardíjak a választók-fra lakhelyüktől a választási szék helyére való oda és visszazállítására szólnak, miéért is egyéb költségek fel nem számíthatók;

c) A megállapított díjtételek azt a maximá-lis határt jelölik meg, melyen belül a képviselő-jelölt vagy megbízottja — vesztegetés nélkül — fuvardíjat adhat, ellenben a szabályrendelet intézkedései a fuvarosok javára kereseti jogot nem biztosítanak.

5. Az évszakok megkülönböztetése esetén visszaélésre alkalmat szolgáltató általános (pé-l-dául aratás idején, télen stb.) kifejezések helyett naptárilag határozottan meg kell jelölni azt az időszakot, melyre nézve a vármegye esetleg ma-gasabb fuvardíjak megállapítását tartja szüksé-gesnek.

6. A választási szék helyen a belterületre nézve a fuvardíj nem állapítható meg.

Ha a minisztertanács előbb állapította volna meg az elveket, az átdolgozásra most alig lenne szükség.

UJDONSÁGOK.

— **Lelki gyakorlatok.** A helybeli papság lelki szent gyakorlatai e hó 8-án délután 5 óra-kor kezdődnek a megyei püspök házi kápolná-jában.

— **A nemzeti ünnep.** Az április hó 11-diki hivatalos ünnep az idén a Nagyhétre esik. Az ünnep egyházi része éppen ezért nem tartható meg, mert a liturgia szigoruan előírja a nagy-beti ajratosságokat. Az ünnepet így később tartják meg, s idejét a belügyminiszterium fogja kitűzni.

— **Libits Adolf betegsége.** Libits Adolf József kir. herczeg jószágigazgatója, a ki József Ágost kir. herczeget afrikai útjában elkísérte, utközben megbetegedett s most nagy betegen fekszik Palermóban, a hol József Ágost kir. her-czeg és Bolgár főhadnagy felváltva ápolják. — Libits Adolf állapota, mint Palermoból írják,

Egy jellemző példa szolgáljon ennek bizo-nyítására.

Ugyancsak a középkorban szigoru törvény szentesítette a szokást, hogy a testet, annyi rossznak okozóját teljesen befűdje az öltözet. Találunk régi iratokban olyan paragrafust, mely pénzbírsággal sújtja a ruhának térdig való fel-emelését. Spanyolországban most is elkölestelen-nek tartják, ha egy hölgy ruhája látni engedí a lábakat. Törökországban megítélik a nőt még azért is, ha arczáról a fátyolt föllebbenti. A divat pedig kijátsza mind e tulzákat.

Franciaországban, a divat szülőhelyén szokásos lett a rövid ruha, a karok és nyak meztelensége. Azóta a divat sokszor változtatta a ruha hosszát, de most ott is, nálunk is ugyan neki szoktak vetközni a nők a mulatságokban.

Bizon a XVII. században, mikor ez a szokás nálunk divatba jött, még nagy küzdel-met kellett vívnia az előbbi századok asszonyai-nak szigoru öltözködési szokásaival! Kemény János nagy megbotránkozással emlékszik róla egy levelében: „Az nyaka és még sokkal lejjebb is egészen mez nélkül vala és tsodálám, jó ne-velésű asszonyi személy, hogy bocsáthattya iggy sívásárra ketseit“ mondja ő egy grófnéról. És még soká küzdött a régi szigoru szokás a lenge divattal s ha e küzdelemben vér nem is folyt, de köny bizonyára elég.

(Vége köv.)

még mindig reménytelen. Már közel husz napja vívodik a halállal. A kir. hercegi családot egyedül Libits betegsége tartóztatja vissza oly sokáig Palermóban.

— **Major Ferencz dr. újabb kitüntetése.** Major Ferencz dr. országgyűlési képviselő, ki alig pár hónapja kapta a szerb szent Száva-rendet, most újabb kitüntetésben részesült. Major dr. tudvalevőleg részt vett mint orvos a görög-török háborúban, amelynek befejeztével a görög kormánytól igen szép elismerő oklevelet kapott. Most, hogy György görög király is kifejezte elismerését, márczius 20-iki kezzel a görög *Megváltó-rend* tisztí aranykeresztjét adományozta neki. Ez a kitüntetés Major dr. ismerősei és tisztelői körében kétségtelenül nagy örömet fog kelteni.

— **Honvédek esküje.** A székesfejevári honvéd ujonczok esküetele e hó 8-án vasárnap reggel 9 órakor lesz a felsővárosi honvéd-laktanya udvarán. A tábóri misét az ugyanott felállított tábóri sátorban Szalay József felsővárosi káplán végzi. Kedvezőtlen idő esetén a szertartás a Ferenczrendűek templomában fog végbemenni.

— **A magyar ipar pártolása.** Szil Kálmán belügyminister az összes törvényhatóságokhoz intézett leiratban keményen megleczkéztetett egy tüzoltó-egyesületet, a mely bár községi segítségben részesül, külföldi gyártóktól akart gőzfecskendőt beszerezni. Meghagyta, hogy a midőn városi, községi vagy hatósági segítségben részesülő tüzoltó-egyesületek ilyen beszerzéseket akarnak tenni, a törvényhatóság bírálja meg az ajánlatot, már csak azért is, mert a külföldi gyárosok sokszor czélzatosan megtévesztő ajánlatokat tesznek.

— **Balthazár mester** második, keddi előadását is szépségű közönség nézte végig. Mutatványai most is általános tetszésben részesültek és a közönség elismerésének több ízben hangos tapsokkal adott kifejezést. A vasárnapi műsor kiválóbb száma újabb bemutatja a mester. A virágnövesztés, a kimeríthetetlen kalap, a zászló mutatvány ez alkalommal is szépen sikerült, hasonlóképpen a kártya mutatványok is. Az új darabok közül igen érdekes volt a labdák átvarázslása, a kávé főzés és a szellem kabinet, midőn a bűvész székhöz lekötözve ül a szekrényben s egyszerre csak a szekrényben levő különféle hangszerek trombita, tamburin, csengő megszólalnak s egymásután reptünek ki a szekrényből, sőt a kezét is látni, mely kibajítja azokat; kinyitva az ajtót, a mester összekötözött kézzel kötelekét, majd ismét lekötözi magát épügy, mint annak előtte volt; sőt még a szekrénybe behívott nézőnek a kabátját is kifordítja. A delejes kezelés, a lebegő varázsbót, a gyűrűkkel való produktió, Bosko kocsikája mind Balthazár magasabb jártassága és kifejlett kézügyessége mellett tanszkodnak. Mutatványait a legnagyobb könnyedséggel s elismerésre méltó ügyességgel csinálja. Csütörtökre, midőn bucsuelőadását tartja, igen érdekes műsort ígért.

— **A Magyar Országos Méhészeti Egyesület** a múlt vasárnapon tartotta meg Budapesten a Köztelek nagyteremében Vámosy Mihály egyesületi elnök elnöklése alatt folyó évi rendes lezárt ülés közgyűlését, melyen igen szép számban volt képviselve ugy a főváros mint a vidék méhészközönsége is. A földművelésügyi kormányt Máday Izidor, ministertanácsos, Saárossy Ferencz miniszteri osztálytanácsos és Kovács Antal méhészeti felügyelő képviselte. A nagy gondal kidolgozott, terjedelmes elnöki jelentésben igen érdekes adatok foglaltatnak, melyek azt bizonyít-

ják, hogy a méhészet Magyarországon immár figyelmet érdemlő nemzetgazdasági tényezővé fejlődött. A jelentés szerint az egyesületnek 2600 tagja van, kik évente 2 forint tagsági díjat fizetnek és ezért az egyesület szakközönségét kapják. Az egyesületi pénztárban a múlt évben 16.000 forint, az egyesület kebelében működő mézértékesítő-bizottság pénztárában pedig közel 40.000 forint kezeltetett. — A mézértékesítő-bizottság 1899. február 16-ától december 31-éig 74.200 kg. mézet értékesített és ezért az egyesületi tagoknak a budapesti fővárosi takarékpénztárnál 30.000 frtot utalványozott. Az egyesületi tagok számára 508 méhözrsre való keresetkapitalkát készített és azokat az előállítási áron engedte át, a folyó évre pedig 1000 törzsre való méhalkat gyártatott rakatára, hogy a kaptárak nagy olosósága miatt évről-évre emelkedő keresletet kiélgezhesse. 350 drb. mézszállító edényt és ládát készítettet és azokat a tagoknak teljesen ingyen bocsátotta rendelkezésére, 250 olosó méhészeti szakkönyvet juttatott a kezdőknek. Nagymennyiségű művelő növényanyagot osztott szét. Részt vett a köhni nemzetközi méhészeti vándorgyűlésen, továbbá a szegedi kiállításban is, a hol a magyar méhészek II. országos kongresszusát rendezte. Végül megemlékezik a jelentés a földművelésügyi miniszter által Gödöllőn tervezett és a megnyitáshoz már közel álló méhészeti gazdaságról is, melynek létrejövésében az egyesületnek is van némi csekély része. Ajánljuk az egyesületet a méhészet iránt érdeklődő olvasóinknak.

— **Új rend az iskolákban.** Máról kezdve sokkal kellemetlenebb dolog rossz tanulónak lenni az iskolában, mint eddig. Most lépett életbe a kultuszminiszternek az a rendelete, amely szerint aki a második szemeszter végéig valamely intézet rendes tanulója volt, magánvizsgálatra csak külön miniszteri engedéllyel mehet. Eddig tudniillik olyanformán segítettek a bukottak magukon, hogy kimaradtak az iskolából, beiratkoztak magántanulónak valamelyik másik iskolába s aztán átcsuszaltak valahogy a magánvizsgán. Az se lesz ezután lehetséges, hogy a ki a nyilvános vizsgán már három tárgyból elbukott, az visszalépjön a vizsgától s aztán magán vizsgán reparálja ki a dolgot. Ezután az a ki három tárgyból a vizsgán megbukott, az akár vissza lép a vizsgától, akár nem — megbukott. S szigorubb lesz ezután a javító vizsgálat is.

— **A sötét öröksége.** Több ezer forintra menő visszaélések jöttek nyomára már hetekkel ezelőtt az aradi sóhivatalban. A titokban megindult vizsgálat elejétől fogva arra mutatott, hogy többen vannak a hűtlen tisztviselők, vagy alkalmazottak, a kik visszaélték az állásukkal. A hivatali vizsgálat után Szilösy Jenő vizsgálóbíró indította meg a büntető vizsgálatot s ennek folyamán ma délben letartóztatta Grau Lajos székesfejevári születésű aradi sóhivatali tisztet, aki a sikkasztásokat elkövette. Grau Lajos részben beismerte az elkövetett visszaéléseket és — büntetésait is megnevezte. A bünsö utra tért tisztviselő feltűnő eleganciával élt és az utóbbi időben pazarul költekezett. Barátainak azt mondta, hogy örökséghez jutott, abból telik az úri életre.

— **Megvadult lovak.** Tegnap délután, midőn dr. Aroky Antal kerületi orvos Vörösmarty-ter 2. sz. lakása előtt kocsijáról leszállt, s a kocsi s a lovakat épen letakarni készült, Deutsch Aladár Széchenyi-utcazi fákerekedő fogata sebes hajtásban közeledett a budai-ut felől. Aroky lovai a kanyardózással szembejövő kocsitól megijedve, eszeveszett iramodással vágattak végig a Simor-és a palotai-utczán, migem az ut közepén Simon György esurgai molnár kocsijában megakadtak s azt földöntötték. Így végre sikerült a megvadult lovakat megfékezni, de a molnár kocsija, nemkülönben Arokyé is, erősen rongálódott.

— **A hirdetés bélyeg eltörése.** A magyar ipar és kereskedelem legközelebb nagy nyugtól fog megszabadulni: Lukács László pénzügyminister a minap nyujtotta be a képviselőháznak a hirdetés bélyeg eltöréséről szóló javaslatot. Ez a bélyeg anomália volt, melyet már mindenütt — még Ausztriában is — régen eltörölkék. Nálunk maradt meg legtovább, noha az államnak alig jövedelmezett valamit és csak szekatura volt a hirdetőnek és lapvállalatoknak egyaránt. Legfőbb ideje volt ezt a terhet levenni a hirdető közönség vállairól. Azt hisszük, hogy senki sem fogja a hirdetés bélyegét siratni. A javaslat különben így szól:

Törvényjavaslat a naptárak, hirdetések, hírlapi beiktatások külföldi hírlapok és időszakos lapok bélyegkötelezettségének megszüntetéséről. 1. §. A naptárak bélyegkötelezettsége 1900. évi december hó 31-ikén, a hirdetések, hírlapi beiktatások, külföldi hírlapok és külföldi időszakos lapok bélyegkötelezettsége ellenben 1900. évi május hó 30-ikán megszűnik; az ezen időpontokig bezárólag esedékessé való ilyen bélyegilletékek, azonban szabályszerűen lerovandó, el nem engedhető. 2. §. Az 1900. évre szóló, el nem kélt bélyegzett naptárak után lerótt bélyegilletékek, a mennyiben a naptárakat a kiadó az illetékes pénzügyi hivatalhoz 1900. évi december hó 1-ig beszoaljatja s a mennyiben azokon a használatnak semmi nyoma nem látható, — készpénzben visszatérítendő. — Más jogcímen az 1900. évre szóló naptárak után lerótt bélyegilletékek sem részben sem egészen vissza nem téríthető. Az 1901. évre szóló naptárak már az 1900. év folyamana alatt bélyegtelenül kiadhatók és áruba bocsáthatók. 3. §. Jelen törvény végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

— **Magyar katolikusok nemzeti zárandoklata Rómába.** Isten nagy kegyelméből két drága kincset bizott a magyarrak: a hitet és a hazát! A honalapítás ezeréves ünnepén csak nemrég zengett a magyarnak örömszózata Kárpattól Adriáig. És méltán! Mert miattat körülötte államok keletkeztek és pusztultak, és nemzetek, melyek hajdan testvérökül fogadták a nemzetvértelen — rég letűntek: — a karddal meghódított Pannonia ezer év után is a magyart urálja! De a kard csak megszerzte a hazát; fennmaradását biztosította a kereszt. Méltó tehát, hogy most, midőn a kereszt szent vallása kilencszázados magyar jubileumának örömszentéjét az isteni Gondviselés megértünk engedte: e határkőnél hálás szívvel tekintünk vissza azon számtalan jótetemnyre, melyekben Jézus Krisztus és szent vallása bizományosa: az Anyaszentegyház és a római pápák évszázadokon át a magyar nemzetet részesítették. S ha itthon méltó fényvel és hazafias kegyelettel ünnepeljük első apostoli királyunk szent Istvánnak emlékét, a ki népét bölcs előrelátással, a fontartás ösztönével vezette a keresztény civilizáció virányai felé: méltó: hogy lelkünkben a katolikus ösztönözés érzetével elzarándokoljunk Rómába, az apostolok fejének sírjához, hogy ott hitünkben megerősödvé, a pápa zászlójával tolmácsoljuk a nemzet hálafüggő kegyeletét a Szentszék iránt a szerenésatlenség napjában, oly sokszor nyujtott erkölcsi és anyagi támogatásért: és elzarándokoljunk a szentemlék II. Szilveszter pápa sírjához a lateráni templomba, a ki szent István király kérésére atyai szeretettel ölelte keblére a megtört magyar nemzetet, királyának koronát és apostoli czimert adott, népének állami fennmaradást biztosított. Magyarországi bibornok hercegprímásnak és a nagyméltóságú püspöki Kar tagjainak vezetésével f. é. április hó 24-én reggeli 8 óra 30 perczkor indul Budapestről a Délviszat-társaság budai pályaudvaráról a magyar nemzeti zárandoklat az örökvárosba. Biztos tudomásunk van róla, hogy a Szentatya örömmel várja a lovagias magyar nemzet fiait és Róma a szenteszendő alkalmából mindnyájunk lelki vigasztalására megnyitja a kegyelem templomának ajtaját. — Alulírott bizottság, a nagyméltóságú magyar püspöki Karnak magas megbízásából

hazafias lelkesedéssel hívja föl a katolikus magyarokat ezen csekély anyagi áldozattal járó nemzeti zárandoklatban való részvételre: nagyokat és kicsinyeket, gazdagokat és szegényeket, egyházi és világi híveket, férfiakat egyaránt. Csatlakozzanak hozzánk minél többen, hogy ezen zárandoklat külsőleg is méltó legyen azon nagyjelentőségű ünnepségekhez, a menyek minket Rómába vezetnek. Legyen ezen zárandoklat új forrása a béke áldásának, amellyel szívünkben, az örökvárosból visszatérve, újult erővel teljesítessük kötelességünket: „Isten, király és haza” iránt. A zárandoklat nem megy a tengeren sem oda, sem vissza, hanem csakis a vasuton és külön vonaton Budapesttől Rómáig. Részvételi árak beleszámítva a vasutat Budapesttől Rómáig és vissza, teljes ellátással és lakással Rómában öt napra I. osztály 130 forint (260 korona). II. oszt. 96 frt (192 korona), III. osztály 60 frt (120 korona) vagy Rómában ellátással és lakással tíz napra I. osztály 170.— forint (340.— korona), II. osztály 126.— forint (252 korona), III. osztály 70.— forint (140.— korona). — A jelentkezés végső határvéje 1900. április 10-ike. — Jelentkezést elfogad és tájékoztat nyújt a helybeli római katolikus plébániahivatal és a magyar katolikusok római zárandoklatát rendező-bizottság irodája Budapest, I. ker., krisztinavárosi plébánia.

— **Közös nyomozás.** Lapunk mult számában hirt adtunk a Valla-féle pénz- és ékszerlopásról, továbbá a Schwarz-féle ruhalopásról. E hírekből az olvasó azt a benyomást merithette, mintha a tettesek gyors kézrekerítésének érdeme főképp a székesfejvári rendőrséget illetné meg. Újabb információk alapján azonban meggyőződünk arról, hogy az eredmény első sorban a székesfejvári csendőrsz buzdalmának köszönhető, mit derék csendőreink dicsérete mellett ezennel kötelességszerűen regisztrálunk. A tolvaj cigányokat tegnap adták át a kir. ügyészségnek, hol a megejtett kihallgatás során Szentiványi Mátyas az egész lopást magára vállalta, s így a többi cigányt ma reggel szabaddalra helyezték.

Irodalom.

Áhitat szárnyain. Himnuszok és egyéb vallásos költemények. Irta Bán Aladár. Budapest, 1900. Szent-István-Társulat kiadása. 8-adrét, 191 lap. Ára 3 korona. A magyar vallásos költészet jelentékeny gyarapodását jelenti Bán Aladár könyve; sőt azt is ki merjük mondani, hogy az igazi költészet ilyen magaslatára nagyon régóta emelkedett katolikus verseskönyv. A Tárkányi, Mindszenti és Kemes nevé mellett diadalmasan kerül Bán Aladáré, a ki, ha költészte mélységével egyben-másban mögötte is marad elődei- nek, másrészt meg fölülemelkedik rajtuk a ver- selés művészetével, érzelmi tisztaság, szívbeli me- legével. A tiszta költészet hangján szólalnak meg Bán Aladár versei, melyekben a költői egyénis- ség ereje is magasra tör. Szerző az újabb költői nemzedék egyik igen komolyan megbecsülendő talentuma. Költő, a kit megihletnek kora nagy problémái, az Istenség, a vallás eszméi; a ki a szerelemnél méltóbb, magasabb tárgyat is ösmert orra, hogy fölajzza érte a lant idegeit. A szerelmi lírában, a hazafias felbuzdulásban érez- tetni maga-magát: egyszerű feladata a költőnek. De akkor láttatni egyéniségét, mikor a zsolttárok hangján szól, költői erő kell ahhoz. Ez meg van ebben a könyvben, melyet már gyönyörű külső megjelenése — *Alantisz* Viktor rajzai díszítik — első pillanatra is szívesen fogadtat. Kapható a *Szent-István-Társulat* könyvkiadó-hivatalában, Szentkirályi-utca 28. szám.

Felolós szerkesztő: Chay Antal.

Knazovitzky Béla,

kalap, uri és női divatárú ráktára
Székesfejervár, Nádor-utca.

A tavaszi idényre különösen felhívom a n. é. közönség szives figyelmét a kö- vetkező cikkekre:

a legjobb angol, Nutria és olasz gyártmányú kemény és puha ka- lapok minden létező szín és for- mákban. Ingek, gallérok, kézelők, zsebkendők, harisnyák és séta- pálczák. Különlegességek sport és Tourista czzikkekb.

Nyakkendőkben remek ujdön- ságok!

Valódi prágai glace, Buldogg és szarvasbőr kesztyük, női Zugblusok se- lyem, Delain, Zepfir stb. anyagból. szö- vet, Trier ruhák fiuk és lánykáknak. — Napernyők nagy választékban.

Az idényre való szükséglete- met a fenti cikkekből még az áremelkedés előtt kötöttem le, a mi lehetségessé teszi részemre, hogy nagy választékkal, jó áruk- kal, különösen pedig jutányos árakkal áljak a m. t. vevőim ren- delkezésére.

A

„FEJÉRMEGYEI NAPLÓ” KIADÓHIVATALA

DEBRECZENYI GYULA könyv-
nyomdájában

Székesfejervár, Iskola-utca 4. szám.

Mindennemű nyomtatványok gyors és pontos
elkészítése jutányos áron.